

Evropski sud
za ljudska
prava

ESLJP U 50 PITANJA

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ESLJP
u 50 pitanja

Evropska konvencija o ljudskim pravima

1 Kada je usvojena Konvencija?

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, poznatija kao "Evropska konvencija o ljudskim pravima" otvorena je za potpisivanje u Rimu 4. novembra 1950. godine; stupila je na snagu 3. septembra 1953. Konvencija je u praksi sprovela određena prava koja su sadržana u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima i njome je osnovan međunarodni sudski organ koji ima nadležnost da sudi državama koje ne ispunjavaju svoje obaveze.

2 Što je protokol uz Konvenciju?

Protokol uz Konvenciju je tekst kojim se dodaje jedno ili više prava prvobitnoj Konvenciji ili se njime mijenjaju ili dopunjuju neke od njenih odredbi.

Protokoli kojima se dodaju prava Konvenciji obavezujući su samo za one države koje su ih potpisale i ratifikovale; državu koja je samo potpisala protokol, a nije ga ratifikovala njegove odredbe ne obavezuju.

Do danas je usvojeno 14 dodatnih protokola.

3 Koja prava se štite Konvencijom?

Države koje su ratifikovale Konvenciju, poznate i kao "države ugovornice", preuzele su obavezu da obezbijede i jemče svakome u okviru svoje nadležnosti, i to ne samo svojim

državljanima, osnovna građanska i politička prava definisana u Konvenciji.

Prava i slobode koje obezbjeđuje Konvencija obuhvataju pravo na život, pravo na pravično suđenje, pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, slobodu izražavanja, slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovjesti i zaštitu imovine.

Konvencija naročito zabranjuje mučenje i nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, prisilni rad, proizvoljan i nezakonit pritvor i diskriminaciju u uživanju prava i sloboda koje su obezbijedene Konvencijom.

4 Da li se Konvencija razvija?

Da. Konvencija se razvija, naročito putem tumačenja njenih odredbi koje daje Evropski sud za ljudska prava. Svojom sudskom praksom Sud Konvenciju čini živim instrumentom; na taj način on proširuje obezbijedena prava i primjenjuje ih na situacije koje se nisu mogle predvidjeti kada je Konvencija prvobitno bila usvojena.

Konvencija se takođe razvija i kada se protokolima dodaju nova prava: na primjer u julu 2003. godine, Protokolom br. 13 koji se odnosi na ukidanje smrtne kazne u svim okolnostima, ili u aprilu 2005. godine, Protokolom br. 12 o zabrani diskriminacije.

5 Da li domaći sudovi imaju obavezu da primjenjuju Konvenciju?

Konvencija je primjenjiva na nacionalnom nivou. Ona je inkorporirana u zakonodavstva država ugovornica,

Ovaj dokument pripremila je Odjeljenje Suda za odnose sa javnošću i on nije obavezujući za Sud. Njegova je namjera da pruži osnovne opšte informacije o načinu na koji Sud funkcioniše. Više informacija možete pronaći u dokumentu koji izdaje Sekretarijat i koji se može naći na veb-sajtu Suda www.echr.coe.int.

© European Court of Human Rights, 2021

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

koje su preuzele obavezu da štite prava definisana Konvencijom. Zbog toga domaći sudovi moraju da primjenjuju Konvenciju. U suprotnom, Evropski sud za ljudska prava donosi presude protiv država ako pojedinci podnesu pritužbe zbog toga što država nije zaštitila njihova prava.

Evropski sud za ljudska prava (ESLJP)

6 Koji je sastav Suda?

Broj sudija Suda isti je broju država ugovornica Konvencije.

7 Kako se biraju sudije Suda?

Sudije bira Parlamentarna skupština Savjeta Evrope sa liste od tri kandidata koju predlaže država. Sudije se biraju na mandat od devet godina i ne mogu biti ponovo izabrani.

8 Da li su sudije zaista nezavisne?

Iako se sudije biraju iz pojedinačnih država, oni sude u predmetima kao pojedinci i ne zastupaju svoju državu. Oni su u potpunosti nezavisni i ne mogu da se uključe ni u kakvu djelatnost koja bi bila nespojiva sa njihovom dužnošću da budu nezavisni i nepristrasni.

9 Da li sudija sudi u predmetima koji se odnose na njegovu/njenu državu?

“Nacionalni sudije” ne mogu da sude kao sudije pojedinci. Izuzetno oni mogu biti pozvani da budu članovi Odbora. Međutim, sastav Suda uvijek uključuje “nacionalnog sudiju” kada se predmeti razmatraju u Vijeću od sedam sudija ili Velikom vijeću od sedamnaest sudija.

10 Što je Sekretarijat i kako se on vodi?

Sekretarijat je organ koji obezbjeđuje Sudu pravnu i administrativnu podršku u njegovom radu. U Sekretarijatu rade pravnici, administrativno i tehničko osoblje i prevodioci.

11 Koliki je budžet Suda?

Izdatke Suda pokriva Savjet Evrope, čiji se budžet finansira iz priloga država članica u skladu sa za to utvrđenim skalama koje se baziraju na broju stanovnika i BDP-u.

Budžet Suda pokriva plate sudija i ostalih zaposlenih, te razne režijske troškove (informacionu tehnologiju, službena putovanja, pisano i usmeno prevođenje, publikacije, troškove zastupanja, pravne pomoći, misija utvrđivanja činjenica, itd.)

12 Može li se sastav Suda razlikovati u različitim predmetima?

Da, predmete razmatra jedna od četiri najznačajnije formacije Suda.

Očigledno neosnovane predstave razmatra sudija pojedinac. Tročlani

Odbor može da odlučuje jednoglasno o prihvatljivosti i meritumu predmeta koje pokriva dobro ustanovljena sudska praksa. Predstavka se takođe može dodijeliti Vijeću od sedam sudija koje odlučuje većinom glasova uglavnom o prihvatljivosti i meritumu predmeta.

U izuzetnim slučajevima Veliko vijeće u sastavu od 17 sudija razmatra predmete koji su mu upućeni nakon što mu Vijeće ustupi nadležnost ili kada je prihvaćen zahtjev za upućivanje predmeta Velikom vijeću.

13 Koja je razlika između Vijeća i Odjeljenja?

Odjeljenje je administrativna jedinica dok je Vijeće sudska formacija u okviru datog odjeljenja.

Sud ima pet Odjeljenja u kojima se formiraju Vijeća. Svako Odjeljenje ima predsjednika, potpredsjednika i niz drugih sudija.

14 Kako se formiraju Vijeća i Velika vijeća?

Vijeće je sastavljeno od predsjednika Odjeljenja kojem je predmet dodijeljen, “nacionalnog sudije” (sudije izabranog u ime države protiv koje je podnesena predstavka) i pet drugih sudija koje rotacijom određuje predsjednik odjeljenja.

Veliko vijeće sastoji se od predsjednika i potpredsjednika suda, predsjednika Odjeljenja i nacionalnog sudije, te drugih sudija koji se biraju žrijebom. Kada Veliko vijeće razmatra predmete koji su mu upućeni u njegovom se sastavu neće naći sudije koje su sudile u Vijeću koje je prvenstveno razmatralo predmet.

15 Kada predmet razmatra Veliko vijeće?

Pokretanje postupka pred Velikom vijećem odvija se u dvije forme: upućivanjem i ustupanjem nadležnosti.

Nakon što se donese presuda Vijeća, strane mogu da traže da se predmet uputi Velikom vijeću i taj zahtjev se prihvata u izuzetnim okolnostima. Kolegijum sudija Velikog vijeća odlučuje o tome da li predmet treba uputiti Velikom vijeću da ga iznova razmotri.

Predmeti se takođe šalju Velikom vijeću kada mu ih ustupi Vijeće, iako je to takođe izuzetak. Vijeće kome se dodijeli predmet može da ga ustupi Velikom vijeću ukoliko se povodom tog predmeta pokrene neko ozbiljno pitanje koje utiče na tumačenje Konvencije, ili ako postoji rizik nedosljednosti sa nekom od prethodnih presuda Suda.

16 Može li sudija da odbije da sudi u nekom predmetu?

Da. Sudije zapravo imaju obavezu da se uzdrže od učešća u razmatranju predmeta ako su prethodno postupali u tom predmetu u bilo kom svojstvu. Taj se postupak naziva povlačenje, a taj se sudija u postupku zamjenjuje drugim sudijom, a ukoliko se radi o povlačenju nacionalnog sudije imenuje se *ad hoc* sudija.

17 Što je to *ad hoc* sudija?

Ad hoc sudiju imenuje vlada zemlje kada nacionalni sudija ne sudi u predmetu zbog nemogućnosti suđenja, povlačenja ili izuzeća.

18 Koji je obim nadležnosti Suda?

Sud ne može da pokreće predmete na svoju inicijativu. On ima nadležnost da razmatra navode povreda Evropske konvencije o ljudskim pravima i to čini nakon što primi pojedinačnu ili međudržavnu predstavku.

Postupak pred Sudom

19 Ko može da pokrene predmet pred Sudom?

Konvencija pravi razliku između dvije vrste predstavlki: pojedinačnih predstavlki koje može da podnese svako fizičko lice, grupa fizičkih lica, privredno društvo ili nevladina organizacija sa pritužbom da su im prava povrijeđena, te međudržavne predstavlki koje podnosi jedna država protiv druge.

Od osnivanja Suda gotovo sve predstavlki podnijeli su pojedinci koji su svoje predmete direktno iznijeli pred Sud navodeći jednu ili više povreda Konvencije.

20 Protiv koga se podnose predmeti?

Predmeti se mogu pokrenuti samo protiv jedne ili više država koje su ratifikovale Konvenciju. Svaka predstavka protiv treće države ili fizičkog lica, na primjer, proglašava se neprihvatljivom.

21 Kako se predmeti pokreću pred Sudom?

Predmete mogu da pokrenu direktno fizička lica i pomoć advokata nije neophodna na početku postupka. Dovoljno je Sudu poslati propisno popunjen formular za podnošenje predstavlki sa potrebnom dokumentacijom. Međutim, registrovanje predstavlki od strane Suda nije i garancija da će predstavka biti prihvatljiva ili povoljno riješena u meritumu.

Sistem Konvencije predviđa "lak" pristup Sudu, kojim se omogućava da svaki pojedinac pokrene predmet čak i ako živi u nekom udaljenom kraju države članice ili uopšte nema finansijskih sredstava. Zbog toga se za postupke pred Sudom ne plaćaju nikakve takse.

22 Koja je razlika između pojedinačne i međudržavne predstavlki?

Većina predstavlki pred Sudom su pojedinačne predstavlki koje podnose fizička lica. Država takođe može da podnese predstavku protiv druge države koja je strana ugovornica Konvencije. Takva se predstavka naziva međudržavnom predstavkom.

23 Da li je neophodno da stranku u postupku pred Sudom zastupa advokat?

Pravno zastupanje nije neophodno na početku postupka; svako može neposredno da pokrene postupak pred Sudom. Međutim, pomoć advokata postaje potrebna kada Sud o predmetu obavijesti vladu tužene države i zatraži njena zapažanja. Podnosiocima

predstavlki može se odobriti besplatna pravna pomoć ako je to potrebno i to od te faze u postupku.

24 Ko ima pravo da predaje podneske Sudu?

Ne postoji spisak advokata ovlašćenih da predaju pisane ili usmene podneske Sudu. Podnosioca predstavlki može da zastupa svaki pravnik koji ispunjava uslove da se bavi advokaturom u jednoj od strana ugovornica Konvencije ili ga je za to ovlastio Predsjednik Vijeća.

25 Koje su različite faze postupka pred Sudom?

U razmatranju predmeta pokrenutih pred Sudom postoje dvije najznačajnije faze postupka: razmatranje prihvatljivosti i razmatranje merituma (tj. ispitivanje pritužbi). Procesuiranje predstavlki takođe prolazi kroz različite faze.

Sudija pojedinac proglašava predstavku neprihvatljivom kada je neprihvatljivost jasna od samog početka; protiv takvih odluka nije dozvoljena žalba.

Odbor donosi konačnu odluku ili presudu u predmetu za koji postoji dobro ustanovljena praksa Suda.

Vijeće obavještava tuženu vladu o predmetu da bi dobilo njena zapažanja. Pisana zapažanja predaju obje strane. Sud tada odlučuje da li je prikladno da održi javnu raspravu u predmetu, ali to je ipak izuzetak, s obzirom na broj predstavlki koje se ispituju. Na kraju, Vijeće donosi presudu koja postaje konačna tek nakon isteka roka od tri mjeseca u kome podnosilac predstavlki ili Vlada mogu da traže da se predmet uputi Velikom vijeću na ponovno razmatranje. Ukoliko

kolegijum Velikog vijeća prihvati zahtjev za upućivanje, predmet se ponovo razmatra i ukoliko je potrebno održava se javna rasprava. Presuda Velikog vijeća je konačna.

26 Koji su uslovi prihvatljivosti?

Predstavlki moraju da zadovolje određene kriterijume da bi ih Sud proglasio prihvatljivima, a ukoliko to nije slučaj pritužbe se i ne razmatraju. Predmeti se mogu iznijeti pred Sud samo nakon što su iscrpljeni svi domaći pravni lijekovi; drugim riječima, fizička lica koja se žale na povredu njihovih prava moraju najprije svoj predmet iznijeti pred sudove države na koju se pritužbe odnose, do najvišeg mogućeg nivoa nadležnosti. Tako se najprije samoj državi daje prilika da sama, na nacionalnom nivou, ispravi navodne povrede.

Navodi podnosioca predstavlki moraju se odnositi na jedno ili više prava koja su definisana u Konvenciji. Sud ne može da ispituje pritužbe koje se odnose na povredu bilo kojih drugih prava. Predstavlki se moraju podnijeti Sudu u roku od četiri mjeseca nakon posljednje sudske odluke u predmetu, što je obično presuda najvišeg suda u državi na koju se predstavka odnosi. Podnosilac predstavlki mora biti lično i neposredno žrtva povrede Konvencije i mora pri tome pretrpiti značajnu štetu. Ne treba zaboraviti, naravno, da predstavka može da se podnese samo protiv jedne ili više država ugovornica Konvencije, ali ne i protiv neke druge države ili nekog fizičkog lica.

27 *Da li je nevladinim organizacijama ili državama dozvoljeno da uzmu učešća u postupku?*

Da. I države i nevladine organizacije mogu da podnose predstavke. One mogu i da dobiju ovlaštenje od Predsjednika Suda da intervišu u postupku kao treća strana.

28 *Što je to intervencija trećih strana?*

Predsjednik Suda može da ovlasti bilo koje lice koje nije podnosilac predstavke ili neku drugu državu ugovornicu, osim one protiv koje je predstavka podnesena, da intervišu u postupku. To se naziva intervencijom treće strane. Lice ili država o kojima je riječ imaju pravo da predaju podneske i da uzmu učešća u javnoj raspravi.

29 *Može li Sud imenovati vještake ili uzimati dokaze od svjedoka?*

Da. U izuzetnim slučajevima, Sud može da odluči da preduzme istražne mjere i da otputuje u određene zemlje da bi se pojasnile činjenice datog predmeta. Delegacija Suda može da uzima dokaze od svjedoka i da vrši istragu na licu mjesta.

Sud povremeno imenuje vještake, na primjer, kada traži da ljekar vještak pregleda podnosioca predstavke u zatvoru.

30 *Da li Sud održava javne rasprave?*

Postupci Suda se u suštini odvijaju pisanim putem, ali Sud povremeno odluči da održi javnu raspravu u nekom specifičnom predmetu.

Rasprave se održavaju u Zgradi Ljudskih prava u Strazburu. One su javne ukoliko predsjednik Vijeća ili Velikog vijeća, u zavisnosti od slučaja, ne odluči drugačije. Mediji i građani tako obično imaju ovlaštenje da prisustvuju; samo je potrebno da pokažu svoju medijsku legitimaciju ili ličnu kartu na ulazu u Sud.

Sve rasprave se snimaju i emituju na veb-sajtu Suda istog dana, od 14.30 h (po lokalnom vremenu).

31 *Što su to prethodni prigovori?*

Prethodni prigovori su argumenti koje podnosi tužena Vlada da bi potkrijepila svoju tvrdnju da predmet ne treba da se ispituje u meritumu.

32 *Što je to prijateljsko poravnanje?*

Prijateljsko poravnanje je sporazum između strana da se okonča postupak koji je pokrenut predstavkom. Kada se dotične strane saglase da riješe svoj spor na ovaj način, rezultat je obično da država plati podnosiocu predstavke određenu sumu novca. Nakon ispitivanja uslova prijateljskog poravnanja i ako ne smatra da je zbog poštovanja ljudskih prava potrebno nastaviti postupak, Sud briše predstavku sa liste predmeta.

Sud uvijek podstiče strane da pregovaraju o prijateljskom poravnanju.

Ukoliko se sporazum ne postigne Sud pristupa ispitivanju merituma predstavke.

33 *Može li Sud naložiti privremene mjere?*

Kada Sud dobije predstavku, može da odluči da država treba da preduzme određene mjere privremeno dok on radi na daljem ispitivanju predmeta. To se obično sastoji od toga da se od države traži da se uzdrži od neke radnje, recimo od vraćanja fizičkih lica u državu gdje bi ih navodno čekala smrt ili mučenje.

34 *Da li su vijećanja otvorena za javnost?*

Ne. Vijećanja Suda su uvijek tajna.

35 *Da li su države ikada odbile da sarađuju sa Sudom?*

Bilo je slučajeva kada su države propustile ili čak odbile da daju Sudu informacije i dokumente potrebne da bi Sud ispitao predstavku.

U takvim slučajevima Sud može da presudi protiv države po članu 38 Konvencije (obavezivanje država da pruže Sudu sve potrebne olakšice).

36 *Koliko obično traju postupci pred Sudom?*

Nemoguće je navesti dužinu postupka pred Sudom.

Sud ulaže napore da riješi predmete u roku od tri godine nakon što su pokrenuti, ali ispitivanje nekih predmeta može da traje i duže, a neki se mogu procesuirati brže.

Dužina postupka pred Sudom očigledno se razlikuje u zavisnosti od predmeta, formacije kojoj je dodijeljen, marljivosti strana u dostavljanju informacija Sudu i od mnogih drugih činilaca, kao što su održavanje rasprave ili upućivanje predmeta Velikom vijeću.

Neke predstavke mogu se okvalifikovati kao hitne i rješavati kao prioritete, posebno u slučajevima kada se navodi da podnosiocu predstavke prijete neposredna fizička opasnost.

Odluke i presude Suda

37 *Koja je razlika između odluke i presude?*

Odluku obično donosi sudija pojedinac, Odbor ili Vijeće Suda. Ona se odnosi samo na prihvatljivost, a ne i na meritum predmeta. Obično Vijeće ispituje prihvatljivost i meritum predstavke u isto vrijeme i tada donosi presudu.

38 *Da li države obavezuju presude donesene protiv njih?*

Presude u kojima se utvrđuje da je došlo do povrede Konvencije obavezujuće su za države na koje se odnose i one imaju obavezu da ih izvrše. Komitet ministara Savjeta Evrope prati izvršenje presuda, naročito da bi se obezbijedilo plaćanje iznosa koje Sud dosudi podnosiocima predstavke kao naknadu za štetu koju su pretrpjeli.

39 *Da li se protiv presude može podnijeti žalba?*

Odluke o neprihvatljivosti i presude koje donesu Odbori ili Veliko vijeće, konačne su i protiv njih se ne može uložiti žalba. Međutim, strane imaju tri mjeseca nakon donošenja presude Vijeća da traže da se predmet uputi Velikom vijeću na ponovno razmatranje. Zahtjev za upućivanje Velikom vijeću ispituje kolegijum sudija koji odlučuje da li je upućivanje prikladno ili ne.

40 *Kako se izvršavaju presude Suda?*

Kada Sud donese presudu u kojoj utvrđuje povredu Konvencije, on šalje spise predmeta Komitetu ministara Savjeta Evrope koji sa dotičnom državom i organom odgovornim za izvršenje presuda odlučuje kako treba izvršiti presudu i kako da se spriječi da u budućnosti dođe do sličnih povreda Konvencije. Tako se osmišljavaju opšte mjere, posebno izmjene i dopune zakona i drugih propisa, kao i pojedinačne mjere kada je to potrebno.

41 *Koje su posljedice presude kojom se utvrđuje da je došlo do povrede?*

U slučaju da se utvrdi da je došlo do povrede, država mora da pazi da obezbijedi da se takve povrede više ne dešavaju da Sud ne bi donosio nove presude protiv nje. U nekim slučajevima države moraju da izmijene ili dopune svoje zakonodavstvo da bi ga uskladile sa Konvencijom.

42 *Što je to pravična naknada?*

Kada Sud presudi protiv države i smatra da je podnositelj predstavke pretrpio štetu, on mu dosuđuje pravičnu naknadu, odnosno iznos novca kao nadoknadu za tu štetu. Komitet ministara obezbjeđuje da se svaki iznos koji Sud dosudi zaista i plati podnosiocu predstavke.

43 *Što je to pilot predmet?*

Tokom proteklih nekoliko godina Sud je usvojio novi postupak da se riješi masovni priliv predstavki koje se odnose na slična pitanja, poznata i kao "sistemska pitanja" – tj. ona koja proističu iz neusklađenosti domaćeg prava sa Konvencijom.

Sud tako odnedavno sprovodi postupak koji se sastoji od ispitivanja jedne ili više predstavki te vrste, dok se ispitivanje niza sličnih predmeta odlaže. Kada Sud donese presudu u pilot predmetu on poziva Vladu države na koju se predstavka odnosi da domaće zakonodavstvo uskladi sa Konvencijom i navede opšte mjere koje treba preduzeti. Zatim Sud pristupa rješavanju ostalih sličnih predmeta.

44 *Što je zasebno mišljenje?*

Može se desiti da sudije žele da pripreme mišljenje koje se odnosi na predmet u kome su oni sudili i njihovo mišljenje se prilaže uz presudu. Generalno gledano, oni obrazlažu zbog čega su glasali kao i većina (saglasno mišljenje) ili, s druge strane, zašto se nisu složili sa većinom sudija (izdvojeno mišljenje).

Rad Suda

45 *Koliko je predmeta izneseno pred Sud?*

Sud je žrtva svog uspjeha: svake godine se podnese preko 50.000 novih predstavki. Redovne reperkusije određenih presuda Suda i sve veće priznavanje njegovog rada među građanima država koje su potpisale Konvenciju, imaju značajan uticaj na niz predmeta koji se pred Sud iznesu svake godine.

46 *Na koja se prava odnosi većina predmeta?*

U oko pola presuda u kojima je od osnivanja Suda utvrđena povreda Konvencije radilo se o povredi člana 6 Konvencije i to i pravičnosti i dužine postupka. Zapravo, 58% povreda koje je utvrdio Sud odnose se ili na član 6 (pravo na pravično suđenje) ili na član 1 Protokola br. 1 (zaštita imovine). Zatim, u oko 11% predmeta, Sud je utvrdio teške povrede Konvencije i to člana 2 i člana 3 (pravo na život i zabrana mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja).

47 *Da li su privremene mjere zaista djelotvorne?*

Iako države gotovo uvijek prate ono što Sud naloži kao privremene mjere, nije nepoznato da neke od njih ne postupe po zahtjevu Suda. Za te države će Sud vjerovatno utvrditi da nisu ispunile svoje obaveze po članu 34 (pravo na pojedinačnu predstavku).

48 *Da li se Sud bavi svim društvenim pitanjima?*

Sud je, naravno, pozvan da se bavi pitanjima koja se nisu mogla predvidjeti kada je 1950. godine potpisana Konvencija. Tokom proteklih 50 godina Sud je odlučivao o mnogim društvenim pitanjima kao što su: pitanja vezana za prekid trudnoće, pomoć pri izvršenju samoubistva, potpuno svlačenje radi obavljanja pretresa, domaće ropstvo, pravo da pojedinac ne bude spriječen da otkrije svoje porijeklo time što će se majkama dati mogućnost da se anonimno porode, nošenje islamskih marama u školama i na fakultetima, zaštita novinarskog izvora, diskriminacija protiv Roma i ekološka pitanja.

Budućnost Suda

49 *Što je to Protokol br. 14?*

Protokol br. 14, čiji je cilj da se garantuje dugoročna efikasnost Suda optimizacijom procesa prethodne selekcije i procesuiranja predstavki, predviđa konkretno nove sudske formacije koje će se baviti najjednostavnijim predmetima, novi kriterijum prihvatljivosti (postojanje "značajne štete") i da se mandat sudija produži na devet godina bez mogućnosti reizbora. Ovaj Protokol stupio je na snagu 1. juna 2010. godine.

Uobičajena pitanja

50 *Kakva se reforma planira?*

Nezavisno od Protokola br. 14, smatralo se da je neophodna dalja reforma sistema Konvencije i Grupa mudraca, sastavljena od eminentnih pravnika, podnijela je svoj izvještaj o tome Komitetu ministara u novembru 2006. godine. Grupa je, između ostalog, preporučila uspostavljanje novog mehanizma sudskog procesa prethodne selekcije predmeta i izradu statuta u odnosu na određene organizacione elemente funkcionisanja Suda koji bi se tako mogli izmijeniti na fleksibilniji način nego što je to u procesu za izradu međunarodnog ugovora koji propisuje Konvencija. Upravni odbor za ljudska prava Savjeta Evrope razmatra različite prijedloge.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

www.echr.coe.int